

فكر خيالاتى

قونفرانسلىر

ملى تعليم و تربيه جمعيتى رمضان ابتداسندن برى بر قونفرانس سلسلهسى ترتيب ايدهرك بر چوق متخصص ذاتلره علمى موضوعلر اوزرينه مباحثلر ياپد بريور . بوقونفرانسلىر مملكتىز ايچون فائدهسى بديهي در؛ بر چوق خلق رمضان كيجلرلىك اعتيادلرندن اولان قهوه ، چايخانه مصاحبه لرندن ، تياترو نامى آلتنده كى فائدهسىز تماشالردن قور تولهرق استفادى و قتلر كچيريور . فقط بوقونفرانسلىر ايچنده اك زياته دقت و ممنونيتى جلب ايدن نقطه لرندن برى ده تورك خانلرلىك هم قونفرانسىچى هم ده سامع صفتيله بو علم حياتنه اشتراكلىد . فى الحقيقه تورك خانلرلىك بش آلتى يوز كيشىلك بر سامعين جمهورى قاوشىسندن علم موضوعلرينه دائر جدى سوزلر سولمى ، تورك قاديلىنى مالنده مهم و تشكر ايديله جك بر حادثه تشكيل ايدر .

بو قونفرانسلىر ايچنده اك زياته اهميتى حائز اولانلردن برى ده بسيم عمر باشا طرفندن و يرلىنى در . مشارايله ، بر چوق سنه لرك بيريكدىردىكى سعيلىره ، شخصى تدقيق و تجربه لره استناد ايدن علمى صلاحيتيله چوجوقلره ، داها زياته يكي دوغانلره فصل باقيلمق لازم كلدىكندن بحث ايتشدر . بو خصوصده كى نصيحتلرني ، تفرعانه و تطبيقه عائد سويلهدىكى سوزلرى شبيهه سز هر كس بالخاصه قاديلىر بويوك بر دقت و استفاده ايله ديكله مشلر . فقط باشا بعض اجتماعى مسئله لره ده تماس ايتشدر كه بز بالخاصه بونلرى بوراده قيد و اشارت ايتهدن كچيه جكز . بو اجتماعى نقطه لر آراسنده اك زياته اهميت عرض ايدن ، وفيات مسئله سيدر . چونكه فكر مزاجه مملكتك نفوسى ايله اك زياته علاقه دار اولان ، حتى يكانه علاقه دار اولان مسئله ، يكي طوغانلره وقوعه كلن وفياتدر . مملكت مزده نفوس مسئله سندن بحث اولوندىنى زمان اك اول دوشونوله جك شى ، طوغانلر كچو غالتيله سى دكل ، چوجوق وفياتك آزالتييله سى در . ايكي ياشنه قدر چوجوقلره وقوعه كلن وفيات طبيعى حاله اينديريلىرسه نفوس تزايد ايدر . چونكه بزده هر عائله نك وسطى اوله ورق درت بش چوجونى دوغار ؛ فقط جهالت يوزندن ، اوت صرف چوجوق باقق خصوصنده كى جهالت يوزندن بونلر ك يارىسى ، حتى بعضاً داها فضله سى وفيات ايدر . مملكتده ايستاتىستيق اولمادىنى ايچون ، رقلرك حائز اولدىنى شدت و دهشتى افاده قابل دكلدر . فقط هر كس اطرافنه باقسين : عائله سنده ، اقرباسنده ، قومبولونده ، طانيدينى آدملرده چوجوق تولد لرله و فاتى مقابسه ايتسين ، بوجهانك مملكته نيه مال اولديغى در حال آكلار . عائله لر مارك اجتماعى حاللرى ، معيشتلرى ، قاديلىر مارك مادي و معنوى مقاومت درجه لرى بزده اويله كليورك بوكونكندن فضله تولداته بك قابليتلى دكلدر . دوغانلرى ياشانق ، بو مملكتك نفوسنى كافى درجه ده آرتدريور . شبيهه سز بومسله دولاييسيله چوجوقلر ك حايه سى ، عائله لرك اجتماعى وصى شرائطى ، فكري قابليتلىرلى الخ كى مسئله لرله ده علاقه داردر . بر طاقم عائله لر فقير قاديلىر ، اجتماعى ضرورتلر نتيجه سى اوله رق ، چوجوقلرني وقايه ايدمه زلر ؛ بونلر ك حايه سى ، كندى منفعتنه اوله رق ، جمعيت عائددر .

بسيم عمر باشا عيني زمانده عائله و ازدواج شرطلردن ، بونلر ك چوجوقلر اوزرنده كى تاثيرلردن بحث ايتشدر . بو مسئله اك بويوك اجتماعى مسئله مىر تشكىل ايدر ؛ بوتندن بر قاچ سطرده بحث ايتك دوشورى دكلدر ، يالكز شوقدر سويله لم كه آنا بابانك طرز حياتى چوجوقلر اوزرينه بك قطي تاثير اجرا ايدر . ازدواج ، عائله مسئله سى

قاديلىرله اركلر آراسنده الان موجود روحى و اجتماعى فرقلرى تربيه ده كوزاوكنه آلقه برابر ، آراده كى قطي آيرىلى ، يابانچىلىق ازاله به چاليشمق و قاديلىر كده جمعيتك عضوى اولديغى و آراده كى مناسبلىك متقابل حرمت اساسنه مستند اولمى لازم كلدىكى ارك چوجقلره تلقين ايتك لازمدر . بونك ايچون ده اك ابي چاره ، ظنمزه كوره ، سكز اون ياشنه قدر ارك وقز چوجوقلره ابتدائى ، مشترك تربيه ويرمكدر . چونكه اك ياشلرده ارك وقز چوجوقلر آراسنده قابليت ، استعداد نقطه سندن بك چوق فرق يوقدر . بوفرقى تزييد ايدن تربيه در . تربيه ده اوفاق بر تحول ايسته نيلن نتيجه يي ويره بيلير . قز مكتبلر نده ده ، اك زياته مستقبل آتالر ، زوجه لر حاضرليه جق وعيني زمانده لزومنده اجتماعى حياه ، عمومى ايش بولومنه كيرهرك حياتى قازانه بيله جك ، يالكز اركلره دكل ، جمعيت مفيد عنصرلر يتشديره جك تشكىلات وجوده كتيرمك لازمدر . حالبوكه قز مكتبلر مزده بوتشكىلات مع التأسف نقصاندر .

صورى برايكى علاوه دن ، هيچ بر نتيجه ويرميان سطحى بعضى ايشلردن ماعدا تحصيلك ماهيتنى ده كيشديره جك ، « قادين تربيه سى » ويره جك برشى كورولمور . مملكتىز ايچون شوصيرالرده بالخاصه الزم اولان آنالق وظيفه لرني قيزلر مزه اوكره ته جك درسلره هيچ تصادف ايتمه دك . نظرى پسقولوژى ، علم تربيه بختلرى بومقصدى تأمينه هيچ كافى دكلدر . چوجوق بويوتك علمى قاديلىر مارك اك محتاج اولدينى برشيدر . بونك ايچون مفصل عملى تربيه درسلى ، چوجوق حفظ الصحه سى كى درسلى لازمدر . بوندن ماعدا او اداره سنى اوكره ته جك ، عائله حسنى ، عائله ذوقنى ويره بيله جك خصوصى تربيه ده لازمدر كه « اقتصاد بيتى » نامى آلتنده اوروپا كتابلرندن لاعلى التعين ترجمه ايدلمش اوفاق تفك اثرلرله بوايش كوروله مز . بالخاصه بديى ذوق نقطه نظرندن ، قز مكتبلرلىك اكثريسنده كوردىكمز غريب قارت پوستال رسم قولكسيونلرى ، بديعيتدن زياته لو كسه آليشديران مصرفلى تزيينات ، مثبت نتيجه لر ويرمكدن بك اوزاقدرد . بونلر ك هپسندن اهميتلى برشى ده وادرد كه اوده معلمه لرك امتحان طرزيدر . بك مهم و نازك اولان قاديلىق مسئله سنى بر مقاله ايله حل ايتك اقتدارى طبيعى خاطر مزه بيله كله دى . آنجق هر كسك دقتى جلبه لايق عد ايتديكمز بر مسئله يي اورتايه قويقله اكتفا ايتك .

نجم الدين صاده

حرث می قورویه!

لسانك ساده لشیر برطسی . — مجارستانده چیقان (توران)
مجموعه سنك ایکنجی نسخه سنده ساده تورکجه دییه یازیلش
بر عباره وار .

بعض تورکچیلر ، بو یازی یی بزه ساده لك اورنه کی
اوله رق کوستریبورلر . بزجه برلسانك ساده لشیر برطسی ،
اونك قونوشولدینی صورتده یازیله سی دیمکدر . تورکجه یی
اك دوغرو قوشانلر استانبول خلقی اولدینی ایچون ، تورکجه یی
ساده لشیرمك ، استانبولده ، یازی لسانك تأثیری آلتنده
قالماش اولانلر قونوشدقلری جانلی لسانی یازمقدن عبارت
قالیر .

یوقسه باشقه تورک لهجه لرندن ، حتی آنادولو (لهجه
patois) لرندن استانبول شیوه سنك قبول ایده مه یه جکی غیر مأنوس
کله لری آملغه ، یاخود قاعده یه مخالف بر صورتده یکی تورکجه
کله لر ایجاد ایتکله لسانمز نه ساده لشیر ، نه ده زنکیلشیر .
بزجه ، ملی کله لر ، مأنوس و غیر صنی اولان کله لردر .

بوشرطلری حائز اولان بر کله ، منشأ اعتباریله هانکی
لسانه منسوب اولورسه اولسون ملیدر . حال بوکه مأنوس
اولیان یاخود صنی اوله رق یاپیلان تورکجه کله لرده ، خلقلک
قبولنه مظهر اولمقدقلری مدتیجه ، غیر ملی عد اولونمغه محکومدرلر .
تورکچیلک ، نه جانسز مستحانه لره رجوع ایتکدر ، نه ده صنی
بر لسان و حیات یاراقمقدر . تورکچیلک ، یا اولجه هیچ
یاشاماش ، یاخود صوکرادن یاشامق قابلیتی غائب ایتمش کله لر
ومؤسسeler یینه ، بونلرک جانلیلری اقامه ایده رک نورمال وطیبی
بر حاله کلکدن عبارتدر .

هر حرمی بوزانه کتابدر . — بعض غزته لر ، اکثر یا برطاقم
یکی کتابلرک انتشارینی خبر ویرلر : طوالم الملوك ، فال کتابی ،
رمل رساله سی ، علم سیما الی آخره ...
ماضینک یاخود بونکونکی عصرک خرافه لرینه بعض ذهنلر قیمت
ویره ییلیر .

فقط ، عمومک عرفان و وجدانه ترجمان اولان
غزته لر ، بوکی ذهنیلری دائماتنقید ایده رک ملی حرثی بونلرک
تأثیرندن صیانت ایتکله مکلفدر . بوکی خرافی کتابلردن باشقه
برده اخلاق نقطه نظرندن مستکره اولان بر طاقم کتابلرک ده
غزته لرده اعلان ایدلایکینی کوربیورز . بوکی کتابلری نشر
ایدنلر حقنقه مدعی عمومیلکجه تعقیبات اجراسی الزم اولدینی
حاله ، ملتک اخلاقی تربیه سیله ده مکلف اولان غزته لرک
بونلری هرکسه توصیه ایتمه سی حیره شایاندر .

شو صیرالرده بوتون فکرلری محق اوله رق اشغال ایتکده در . بو
خصوصده کی بوتون جریانلر ازدواجک ، عالمه نك عصری اساسلر اوزرینه
تشکیلنه ، ازدواجده ، طلاقده ، میرانده و بوتون مدتی ایشلرده قادیله
ارککک مساواتی اساسنه معطوف بولونمقددر . قادیلرک تعالیسی
واجتماعی حیاته مشمر بر صورتده اشتراک لری ایچون اک اول حل
ایدیله جک مسئله بودر . بسم عمر پاشانک تماس ایتدیکی اجتماعی مسئله لردن
بری ده امزیرمه و سودنه مسئله سی در . مع التأسف مملکت مزده ،
متوسط و یوکسک عالمه لرک آنالرک چوجوقلرینه بالذات سوت ویرمه ملری ،
حتی چوجوقلرله هیچ مشغول اولیه رق زواللی یاورولری قاپا، جاهل
دادیلر و سودنه لر الله تسلیم ایتله لر عادتاً مودا حکمنه کبرمشدر .
قادیلک اجتماعی ، حیاتی بوتون وظیفه لری تدقیق ایدیلرسه ، بونلر
ایچنده اک مهی آنالقدر . آنا اولان قادیلر بوتون دیگر اجتماعی
وظیفه لرده ، دیگر فعال حیاتلردن منع ایدیلر . بواک مهم وظیفه لرینی
سوس ، اکانهجه ، تیاتر و قونوسر حیات ایچون ، و یاخود اهل و عطات
نتیجه سی ترک ایدن قادیلر — طبیعی خسته لر وضعیقلر مستثنا — هیچ
بر صورتله عفوا اولوناماز . انسانک ایلک آلدینی تربیه ، آناقوجاننده کی
تربیه ، بوتون حیاتده تأثیرینی کوسترر ؛ بو تربیه یی یابانچی اللره تودیم
ایتمک ، بر محذور اولمادقجه چوجوغه یابانچی سوت امزیرتمک نه بویوک
بر قباحتر ! دیگر طرفندن احتیاج سوقیله سزک چوجوغکزه سوت
ویرن ییچاره سودنه نك اصل یاوروسی اونه طرفده آچققدن اولوبور ؛
سزک راحتکز ، چوجوغکزک سوت اتمه سی ، دیگر بر قفیر چوجوغنک
اولومی بهاسنه اولوبور !

بسم عمر پاشا، هیچ بروجدانی قیده ، وسوسه یه اوغرامه دن ازدواج
ایدن و صرف کندی قباحتری ، لوثری یوزندن بوتون بر عالمه یی ،
حتی بوتون بر بطنی ابدیاً لکله یین خسته ارککلردن ، قادیلردن ده بحث
ایتشد . پیس برماضینک کندیلرینه ویردیکی مدهش بر خسته لری ،
آله جی زواللی قادیله ، دوغاجق چوجوقلره ویرمک نه بویوک بر
جنایتدر ! عجا بویکیلر اولتمک حققی کندیلرنده نصل کوروپورلر ؟
بوکی فنالقره ، اجتماعی جرملره اخلاق مانع اوله مدینی بر مملکتده
جمعیت ، حکومت مانع اولور ؛ ازدواج شرطلری آراسنه طبیعی معاینه یی ده
مجبوری اوله رق قویار .

بوتون بو مسئله لر هرشیدن اول علم و اخلاق مسئله سی در . بونلر
مملکتک اک بویوک یاره لریدر . بونلرک اوکنه کچمک ایچون کنج
قیزلر مژه آناتق وظیفه لرینی لایقيله اوکره تمک ، مملکتده صاعلام
اخلاق اساسلری اوپاندیرمق لازمدر . قیزلرک تربیه سی نه کی اساسلره
استناد ایتله ، عالمه ، ازدواج هانکی شرطلر داخلنده اولی ، قادیلر
وارکک آراسنده کی اخلاق نهدن عبارت بولونلی ... فکر مزجه بوتون
بواجتماعی مسئله لری اوله علم نظریه لری حل ایده جک و « ته کنیک »
تطبیق ، عملی قسملر بونظریه لرده ضروری اولارقی چیه جقدر .

برسته یه یاقین بر زماندن بری دارالفنونه ویرلمسی لازم کلن یکی ،
عصری شکلی تعیین و تقریر ایچون برچوق اجتماعلر یامین اولان ادبیات
فاکولته سی مدرسلر مجلسی وظیفه سی کچن کون بیرمش ، معارف
نظارتی مجلسک حاضرلادینی اصلاحات پروژه سی عیناً قبول ایتشد .
بو سنه یه قدر دارالفنون نامی آلتنده اعدادی تحصیلی برآز
فضله سیله دوام ایتدیرمکدن باشقه برشی یایممش اولان بو عالی
مؤسسه مز کلجک سنه درسیه دن اعتباراً اوروپا دارالفنونلرینه بکزر
بر شکل آلتنده بوسموتون یکی بر پروگرام ، یکی بر حیات ایله
مملکت مزده علمی و حرثی تأمین ، ملی حرثی بولغه چالیشه جقدر .

نفرانس
مفعول
ناده سی
قهوه ،
سالر
نده اک
نک هم
فی الحقیقه
شیسته
مانده

بری ده
یردیکی
لاحتیله
یکندن
انه عائد
بر دقت
ه تماس
ه کز .
وفیات
ملاقه دار
عه کلن
اک اول
وفیاتک
تطبیعی
وسطی
صرف
حتی
ایچون ،
هرکس
لایندینی
مملکت
شتری ،
کاپورک
ناتقی ،
لایسیله
بلیتلی
دینلر ،
منلر ؛

بونلرک
بویوک
ایتمک
حیاتی
مسئله سی